

Interactieve workshop dysartrie bij MS

Leonie Ruhaak

Logopedist/PhD student

Communicatieproblemen bij MS

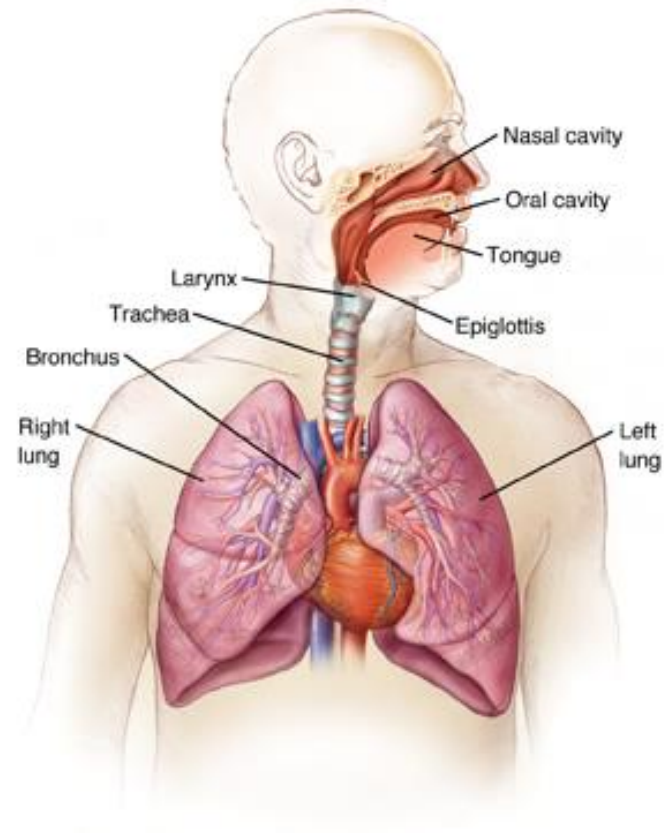

Symptomen

- Fonatie
- Adem
- Prosodie
- Resonantie
- Articulatie

- Classificatie:
 - Atactisch
 - Spastisch
 - Gemengd

Prevalentie

- Dysartrie:
 - Hartelius (2000):
 - 51%

Diagnostiek

- Aard en ernst
- Problemen in dagelijks leven/hulpvraag
 - Ondersteuning of behandeling?
 - Ondersteunend communicatiehulpmiddel?
- Effectiviteit behandeling

Diagnostiek

- Anamnese
- Onderzoek op stoornisniveau:
 - Fonatie
 - Adem
 - Prosodie
 - Resonantie
 - Articulatie
 - (Houding)
- Participatieniveau:
 - Spraak Handicap Index (SHI)

Diagnostiek

Ernstschaal dysartrie.

Kies de beste beschrijving. De patiënt hoeft niet elk genoemd kenmerk te vertonen.

Functionieniveau

- 0 Zeer ernstige dysartrie/anartrie:** lip-, kaak- en tongbewegingen zijn nagenoeg onmogelijk, waardoor geen afzonderlijke spraakklanken kunnen worden gemaakt. Er zijn slechts enkele ongedifferentieerde vocalisaties hoorbaar. Afonie of zeer afwijkende stemkwaliteit. Er is geen ademsteun om spraak te produceren.
- 1 Ernstige dysartrie:** extreme hypo- of hypertonie, extreem verminderde bewegingsuitslag en/of snelheid van lip-, kaak- en tongbewegingen, waardoor voornamelijk open klinkers met enkele zeer duidelijke afwijkende medeklinkers hoorbaar zijn. Duidelijk afwijkende stemkwaliteit. Zeer trage spraak, slechts enkele lettergrepen per ademhaling mogelijk.
- 2 Matige dysartrie:** tonus, bewegingsuitslag en/of snelheid van lip-, kaak- en/of tongbewegingen zijn duidelijk afwijkend, waardoor afwijkende medeklinkers en klinkers. Afwijkend spreektempo. Afwijkende stemkwaliteit. Afwijkende adembeheersing of ademspanne.
- 3 Milde dysartrie:** tonus, bewegingsuitslag en/of snelheid van lip-, kaak- en/of tongbewegingen zijn licht afwijkend, waardoor klinkers en medeklinkers licht afwijkend klinken. Lettergrepen en woorden kunnen correct uitgesproken worden, wanneer de patiënt zich erg goed concentreert. Licht afwijkende spreesnelheid. Licht afwijkende stemkwaliteit. Licht afwijkende adembeheersing of ademspanne.
- 4 Minimale dysartrie:** beperkte articulatieproblemen, beperkte problemen met stemkwaliteit of adembeheersing.
- 5 Geen dysartrie:** spraak passend bij leeftijd, cultuur, ontwikkelingsniveau.

Bron: UMC St Radboud

Diagnostiek

Ernstschaal dysartrie.

Kies de beste beschrijving. De patiënt hoeft niet elk genoemd kenmerk te vertonen.

Activiteitsniveau

Hierbij mag gebruik worden gemaakt van ondersteunende communicatiehulpmiddelen en non-verbale communicatie.

- 0 Geen effectieve communicatie mogelijk.
- 1 Kan incidenteel basale behoeften binnen de context duidelijk maken m.b.v. een bekend persoon.
- 2 Basale behoeften kunnen duidelijk gemaakt worden. Veelvuldig herhalen is nodig. Communicatie verloopt beter met een getrainde luisteraar, familieleden of in een bekende setting.
- 3 Communicatie met bekenden is effectief en kan ook effectief zijn met onbekenden wanneer enige hulp wordt geboden. Kan behoeften en andere informatie buiten het hier en nu duidelijk maken. Incidentele herhalingen zijn nodig.
- 4 De communicatie met bekenden en onbekenden is effectief, ondanks kleine oneffenheden.
- 5 Effectieve communicatie in alle situaties, rekening houdend met leeftijd, cultuur en ontwikkelingsniveau.

Bron: UMC St Radboud

Beïnvloedende factoren

- Vermoeidheid
- Overprikkeling
- Cognitie
- Houding

Multidisciplinair

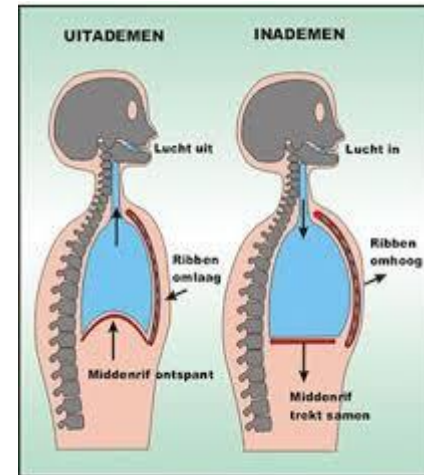
- Fysiotherapeut
- Ergotherapeut
- Psycholoog

Behandeling

- Focus op een subsysteem
 - Functietraining
 - Compensatiestrategieën
- Psycho-educatie
- Advisering patiënt en systeem
- Selectie en training van communicatiehulpmiddelen
- Groepsbehandeling

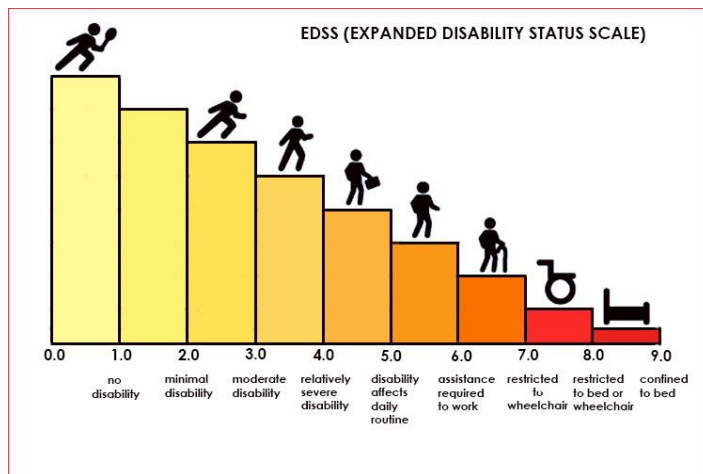

Onderzoeksvragen

1. Prevalentie

- a) Ziekte duur
- b) Ziekte ernst

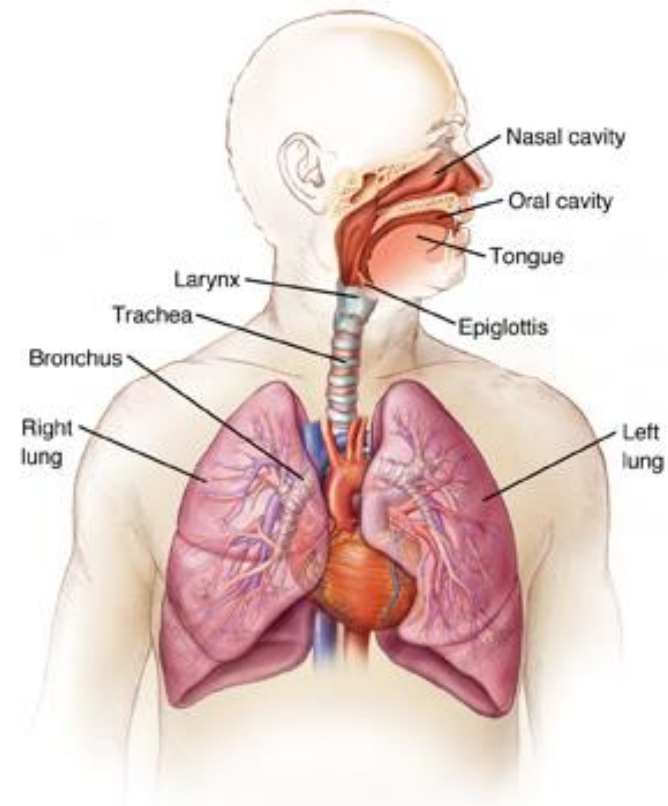
Onderzoeksvragen

2. Karakteristieken:

- Adem
- Articulatie
- Prosodie
- Resonantie
- Fonatie

- Classificatie:
 - Atactisch, spastisch gecombineerd

Onderzoeksvragen

3. Kwaliteit van leven

Onderzoeksvragen

4. Overzicht van beschikbare behandelmethoden

